

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**
Навчально-науковий інститут управління, економіки та природокористування
Кафедра фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор навчально-наукового інституту

Володимир ГОРНИК
(підпис)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ
Другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

освітньо-професійна програма Розвиток підприємництва

форма навчання денна

КИЇВ 2025

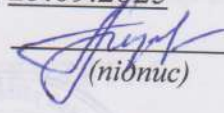
РОЗРОБНИК силабусу, професор, д.е.н., професор кафедри фінансів та обліку

Наталя ЧЕЧЕТОВА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри *фінансів та обліку*

Протокол № 2 від 25.09.2025

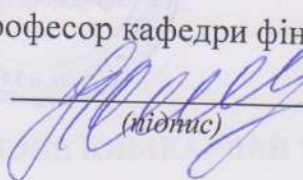
Завідувач кафедри

Анатолій ПУТІНЦЕВ

(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми *Розвиток підприємництва*

професор, д.е.н., професор кафедри фінансів та обліку

Наталя ЧЕЧЕТОВА

(підпис)

Рецензії/відгуки (зазначити від кого, за наявності)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПШ	Економічна безпека бізнесу, ВБ1
2. Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	1 рік навчання, 2 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	4 кредити, 120 годин (12 годин лекцій, 12 годин семінари, 96 годин самостійної роботи)
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Залік
6. Інформація про консультації	https://classroom.google.com/u/0/c/NzEwMDEyODk1NjQ0
7. Мова викладання	Українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Чечетова Наталя Федорівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та обліку
9. Контактна інформація викладача	chechetova.nataliia@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Дисципліна «Економічна безпека бізнесу» направлена на формування у студентів системи знань з теорії та методології процесу забезпечення економічної безпеки підприємства та дотримання принципів формування і реалізації стратегії економічної безпеки залежно від рівня впливу загроз та небезпек з дотриманням економічних інтересів, вивчення нормативно-законодавчих, організаційних та економічних питань з управління економічною безпекою підприємства.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни є досконале опанування майбутніми фахівцями науково-методичних знань та аналітико-розрахункових і управлінських навичок в сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу,

	<p>формування в слухачів навичок по своєчасному визначенню кризових ситуацій у діяльності підприємства для запобігання можливого збитку внаслідок неефективного використання ресурсів.</p> <p>Основними <i>завданнями</i> навчальної дисципліни є: набуття теоретичних знань з управління економічною безпекою підприємства; опанування методичним інструментарієм виявлення загроз економічній безпеці підприємства та оцінки її рівня; оволодіння навичками розроблення інструментарію управління економічною безпекою підприємства із використанням сучасних технологій безпеки орієнтованого управління.</p>
Пререквізити	<p>Для успішного опанування матеріалу курсу необхідні знання з низки фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін зокрема, «Економіка підприємств», «Основи бізнесу», «Планування і контроль на підприємстві».</p>
Формат проведення дисципліни	<p>В рамках навчального процесу будуть використовуватися форми та методи: проведення лекцій; тести контролю знань; реферати; презентації; семінари-дискусії, виконання практичних завдань; індивідуальні консультації.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовується платформа Google Classroom, лекції та семінарські заняття проводяться за допомогою програми електронної комунікації Meet.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися через Telegram, Viber, електронну пошту</p>

3. Після опанування дисципліни студент повинен:

знати:

- основні поняття та категорії економічної безпеки бізнесу;
- зміст основних функціональних складових (напрямів) економічної безпеки бізнесу;
- принципи та методичні підходи до проведення діагностики економічної безпеки підприємства;
- напрями, методи та засоби управління економічною безпекою бізнесу;
- технологію організації служби безпеки підприємства та оцінювання ефективності її діяльності;
- зарубіжний досвід забезпечення економічної безпеки бізнесу.

вміти:

- ідентифікувати, прогнозувати та оцінювати загрози бізнесу в окремих напрямках його діяльності;
- застосовувати методи оцінювання рівня економічної безпеки бізнесу в розрізі окремих функціональних її складових;
- використовувати методики комплексної діагностики рівня економічної безпеки бізнесу;
- організовувати з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду функціонування системи управління економічною безпекою бізнесу

Згідно вимог освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти наступними **інтегральними компетентностями:**

здатність досліджувати та розв'язувати складні економічні задачі в галузі та проблеми в бізнесі, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення.

Тематика та зміст навчальної дисципліни

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин	
			лекції	практика
Тема 1. Економічна безпека бізнесу: сутність та передумови формування	Лекція, семінар	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ презентація	2	2
Тема 2. Система економічної безпеки підприємства	Лекція, практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ презентація/	4	4
Тема 3. Служба безпеки фірми (підприємства, організації, установи)	Лекція, семінар	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/	2	2

Тема 4. Недобросовісна конкуренція і захист комерційної таємниці	Лекція, семінар	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ презентація/	2	2
Тема 5. Інформаційна безпека як складова економічної безпеки підприємства	Лекція, семінар	усне опитування//обговорення /дискусія/ проблемні питання/	2	2
Тема 6. Безпека підприємства у фінансовій сфері	Лекція, семінар	усне опитування//обговорення/дискусія/ проблемні питання	2	2
Разом			12	12

4. Інформація про індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання спрямоване на закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо економічної безпеки бізнесу.

В залежності від кола наукових інтересів студенти можуть готувати творче завдання у вигляді аналітичного огляду, яке є основою доповіді на студентській науковій конференції.

5. Технічне та програмне забезпечення (обладнання).

У звичайному режимі навчання вивчення навчальної дисципліни може передбачати приєднання кожного здобувача до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для обміну думками.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувачу пропонується самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

6. Політика дисципліни

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були

розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.

- Здобувачі вищої освіти мають право скласти екзамен (залік) автоматично, у випадку, якщо впродовж семестру такі здобувачі набрали 90-100 балів.

- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

7. Система оцінювання та вимоги.

Поточний контроль здійснюється в процесі проведення семінарських і практичних занять. Метою цих занять є перевірка засвоєння студентами теоретичного матеріалу і вміння застосовувати набуті знання при вирішенні окремих завдань, ситуаційних задач. Перевірка може здійснюватися в процесі усного опитування та розв'язання ситуаційних задач на практичних заняттях.

Проміжний підсумковий контроль здійснюється у вигляді виконання тестових завдань за результатами першого та другого модуля.

Підсумковий контроль здійснюється на екзамені.

Форми і методи поточного контролю

Форми поточного контролю	Методи поточного контролю
Контроль на семінарських (практичних) заняттях	<ul style="list-style-type: none"> - вибіркоче усне опитування - фронтальне усне опитування - виконання практичних завдань
Контроль на лекції	<ul style="list-style-type: none"> - вибіркоче експрес-опитування - фронтальне стандартизоване опитування за картками або тестами

**Умови визначення навчального рейтингу з курсу
«Економічна безпека бізнесу»**

Робота протягом семестру	модуль 1	30	T1	6
			T2	7
			T3	7
	модуль 2	30	T4	7
			T5	7
			T6	6
Індивідуальна робота				20
Залік				40
Всього				100

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та за шкалою ECTS наступним чином:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Рекомендовані джерела інформації для вивчення дисципліни

Основна література

1. Економічна безпека діяльності підприємства: Підручник/ За ред. О. І. Дмитрієвої, А. В. Непрана. Харків: ПП Іванченка, 2025. –381 с.
2. Іванова Н.С. Економічна безпека : навч. посібник. / укл. Н.С. Іванова / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. маркетингу, менеджменту та публ. адміністрування. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.
3. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник/ Г.В. Соломіна. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.
4. Зубок М. І., Рубцов В.С., Яременко С.М., Гусаров В.Г., Чернов. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: навчальний посібник. Київ : 2020. 226 с.
5. Кавун С.В. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі

консолідації інформації: навчальний посібник / С.В. Кавун, А.А. Пилипенко, Д.О. Репко. Харків : Вид. ХНЕУ, 2019. 264 с.

6. Крегул Ю.І. Комерційна розвідка та внутрішня безпека на підприємстві: навчальний посібник / Ю. Крегул, М. Зубок, Р. Банк; ред. Ю.А. Крегул. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 175 с.

7. Отенко І.П. Економічна безпека підприємства: навч. посібн. / І.П. Отенко, Г.А. Іващенко, Д.К. Воронков. Харків : ХНЕУ, 2019. 251 с.

8. Економічна безпека бізнесу : навч. посіб. / [Г. О. Швиданенко, В. М. Кузьомко, Н. І. Норіцина та ін.] ; за заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. — К. : КНЕУ, 2011. — 511 с.

ДОПОМІЖНА

9. Безпека підприємництва : моногр. у складі міжнар. автор. кол. / [Рибальченко Л.В., Рижков Е.В., Тютченко С.М. та ін.]. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 180 с.

10. Власюк О.С. Актуальні проблеми фінансової безпеки України в умовах посткризової трансформації: монографія. К.: НІСД, 2019. 428 с.

11. Держава, підприємства та банки в системі антикризового управління: монографія за ред. д.е.н., проф. Т.А. Васильєвої, к.е.н., О.Б. Афанасьєвої. Суми : «Ярославна», 2018. 488 с.

12. Кульчій І.О. Антикризове управління: навчальний посібник. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 120 с.

13. Організація та управління системою економічної безпеки підприємства: навчально-методичний посібник / З. Б. Живко, О.В. Черевко, Н.В. Зачосова, М.О. Живко, О.Б. Баворовська, В.О. Занора; за ред. З.Б. Живко. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 120 с.

14. Васильців Т.Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Васильців Т.Г., Волошин В.І., Бойкевич О.Р., Каркавчук В.В., [за ред. Т.Г. Васильціва]. Львів : 2017. 386 с.

15. Економічна безпека підприємництва в Україні : монографія / Г.В. Ситник, Г.В. Блакита, Н.М. Гуляєва та ін. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 284 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України, офіційний сайт. URL: www.rada.kiev.ua.

2. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

3. Електронний журнал «Економічна безпека». URL: <http://econbez.narod.ru/index.htm>.

4. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України.

URL: <http://dstszi.gov.ua>.

5. Міністерство фінансів України, офіційний сайт.

URL: www.minfm.gov.ua.

6. Національний банк України, офіційний сайт. URL: www.bank.gov.ua.

7. Національний інститут стратегічних досліджень, офіційний сайт. URL: <http://www.niss.gov.ua>.

8. Рада національної безпеки і оборони України, офіційний сайт. URL: <http://www.rnbo.gov.ua>.

